

1064

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkeszti: **Litschauer Lajos,**
kír. bányatanácsos.

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkötésére havi egy (1) koronás részleteket is elfogadunk. =

A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Telefon: **Selmeczbánya.** 4-5. sz.

Jöjjön, győződjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFŰTŐ

fűtőképessége, teljesen korom és kokszen-mentes,

szagtalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy cserép-kályhába és konyhatűzhelybe a legcsekélyebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit nyújtja. Saját szabadalmunk és gyártmányunk. **Ára: 30 kor.**

Gőzkazánokhoz, lokomobilokhoz

7-52

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekhez :: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

'IRINYI' Olajfűtő és Lámpa Gyár

Budapest, VII. ker., Akácfa-utca 45. sz.

Képviselőket és ügynököket országszerte keresünk.

Díszlövészeti ágyú

Szokol Gyula

k. külácmester találmánya.

Megrendelhető a feltalálónál, Selmezbányán.

Ára 360 korona.

11—13

Súlya 230 kilogram

Egy lövés 7 fillérbe kerül.

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz diszpenzáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésadással szolgál. Úgyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

11—52

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati heti szaklap.

III. évfolyam.

24. szám.

1910. márczius 13.

Szerkeszti:

LITSCHAUER LAJOS

kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és

Telefon:

o *kiadóhivatal:*

Szerk.: 4.

Kiadóhiv.: 5.

Selmeczbánya

Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönnyítésére havi 1 K részleteket is elfogadunk. A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

TARTALOM: Az... 9 év Magyarország bányamivelésének történetében. — Tudomány-Gyakorlat. A barometer a bányászati szellőzés szolgálatában. — Szemle. Bányamivelés. — Gépészet. — Mentés (egy képpel). — Elektrotechnika. — Technológia. — Vegyesek. — Közgazdaság. Új állalatok. — Oszlatékok. — Piaci hírek. — Statisztika. — Kartelek. — Versenytárgyalások. — Hírek. Személyi hírek. — Híradások (egy képpel). — Bányahatósági ügyek. — Bányászegyesületek. — Vegyes hírek. — Hírek a külföldről. — Munkasütyűk. — Balesetek. — Közlekedés. — Szakoktatás. — Irodalom. Megjelent könyvek. — Lapszemle.

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

Az ... 9 év Magyarország bányamivelésének történetében.

(Minden jog fentartva).

(Folytatás a 438 oldalhoz.)

1889. *Boiczán* a bányákat az »Első Erdélyi Aranybányatársulat veszi meg. *Diósgyőrött*, a perecesi völgyben, ikeraknának a lemélyítését kezdik meg; az aknák egyike 132 m. mélységig halad; a másodiknak a mélysége 140 m. Az üzemi épületek emelése folyamatban van. *Dománban* az Almásy aknában, augusztus 17-én éjjel, robbantás után gázrobbanás történik. *Doroghon* a szénterületet a »Pesti Kőszénbánya- és Téglagyár-Társulat« bérbe veszi. *Körmöczbányán* az altárón az I. és II. sz. szellőző aknák között január 6-án lyukasztanak; a II. sz. akna vízetemelő-, szellőző- és szállító-gépberendezéseit leszerelik és a szállítást a III. sz. szellőző-akna felé haladó vājóvégből, lőerővel végelik. A Ludovika-aknának a Nándor-altáró szintjéig való lemélyítését megkezdik. *Selmeczbányán* Péch Antal ministeri tanácsos nyugalomba vonulása után, bányaignazgató Hüttl József ministeri tanácsos. *Szekulon* az Alfréd-akna bányamezejében, június 15-én bányagáz- és szénpor-robbanás folytán súlyos baleset történik. *Vörösvágás-Dubnikon* igen dús opálleltre bukkannak.

1899. *Diósgyőrött* a Baross-aknába az 1895. évben beépített Worthington-szivattyú mellé egy második ily szivattyúzógépet kell beépíteni. *Körmöczbányán* a Nándor altáró utolsó közén, június 13-án áttörnek, mely utolsó lyukasztás a III. és IV. sz. aknák között kaposo-

latot létesít és az utat a Garam völgyéig megnyitja. *Nagy-Bárdon* a bérleti viszonyból kifolyólag és a vízbetörés következtében beállott üzembeszüntetés folytán, hosszadalmas per indul meg.

1909. *Abrudbányának* illetve az Abrudbánya-Verespataki bányamegye területének geologiai felvételét Dr. Pálffy Mór geologus és Lázár Vazul k. bányamérnök végzik. E terület háromszögelése augusztus hó folyamán megindul. A felmérés költségeit a bányamegye birság-alapjából fedezik. *Ajkán*, illetőleg a csingervölgyi szénbányában, január 14-én reggel végzetes bányaszerencsétlenség történt. A bányában 200 munkás dolgozott, amikor a szeleltetőt hajtó villamos motor szigetelője meggyulladt. A keletkezett zavarban a bányászok a szállító kasszát megrohanták, mert mindenki először akart menekülni. A dulakodásban három munkás a felszálló kas és az akna ácsolata közé jutott, odaszorult és elpusztult. Összeszeroncsolt holttetemeik a kasnak a felhúzását megakadályozták. A tűz a bányában terjedni kezdett: a ventilátor nem működött; a bányászok közül sokan, dulakodás közben megsérültek. Egy részük, köztük 15 sebesült, a szabad kijárót igyekezett elérni. Százharminczan így megmenekültek. A holtak száma 50 körül volt. *Aknaszlatinán* Benke Gyula volt bankigazgató a Máramaros megyében elöntött kincstári sóbányák sókészleteinek hasznosítására nagyarányú szódagyárat szándékozik létesíteni s ehhez állami támogatást kér. *Alsó-Fehérmegyében* az Iza folyó völgyében petroleumkutatást kezd a »Société de gisement petrolifères de Hongrie« párisi cég. *Aninán* streikmozgalom, illetve bérmozgalom, amely azonban rövidesen véget ér. Az Osztrák Államvasúttársaság itt és a környéken mélyfúrásokat végez és a szénjog biztosítása végett nagyobb földterületet vásárol. Az elektromos központot megnagyobbítják. A koksoló-telep kiépítése folyamatban van. *Baranya-Somogy* bányatelepen május 29-én reggel hat óra előtt, erős morajlással kísért, mintegy tíz perczig tartó földrengés volt érezhető. *Bazinban* Klima Lipót, ny. százados szerződésre lép a várossal, a közönség tulajdonát képező autimonbányák kiaknázása végett. *Bárázán* fejtés közben régi római bányavágatba törnek be, melyben római eredetű bányamécesest is találnak. *Bikszádon* a kincstár a szénre kutató munkálatokkal felhagy. *Bogsán-Vaskőn* az Osztrák Államvasúttársaság a már eddig is létezett villamos központot megnagyobbítja. *Borgó-Prund* környékén petroleum-nyomokat fedeznek fel. *Brádon* június 11-én 1600 bányamunkás strájkba lép. A rend fentartásáról csendőrség gondoskodik. Június 15-én a strájkolók elbocsátását határozza el az igazgatóság. Hatósági közbelépésre a nyugalom június 22-én helyreáll. A »Deutsche Montangesellschaft« kőszén után kutat a környéken. November 11-én a Rudai XII. Apostol bányatársulat igazgatójának kezdeményezésére ankétet tartanak az aranylopás ellen való védekezés módozatainak megbeszélése végett.

Brennbergen az őszi munkások strájkba lépnek; január 12-én 800 bányamunkás nyugtalanodik; kisebb szünt után július hó végével 600 az elégedetlenek száma. A bányatársulat új kőszénteletet talál és kikaknázására 1·7 millió koronát investál. Az év végével bányabizottság alakul; a szakértő kedvező véleményt ad. Az októberben újra kitört strájkmozgalom, december hó utolsó napjaiban véget ér. *Bucsumban* a zúzóműtulajdonosok állami segítséggel, vízetgyűjtő tavat létesítenek. *Budán* a várhegyi alagút megvizsgálására alakult bizottság, amelynek elnöke iglói dr. Szontágh Tamás, tagjai: Machan Ottó fővárosi mérnök, Schwartz Gyula k. bányahivatali főnök és dr. Papp Károly, munkálatáról számos térképpel és geológiai szelvényvel felszerelt jelentésben beszámol. *Csetneken* a Concordia bányatársulat bányaművei, drótkötélpályája és olvasztója, 950.000 K vételárban a kincstár tulajdonába megy át. *Derecsk* községben jolsvai vállalkozókból alakult kutató társulat gazdag vaskőtelepet fedez fel. *Diósgyőrött* a m. kir. vas- és aczélgyár 100 munkáslakóházat és hozzátartozó melléképületet létesít vasgyára területén 2 millió korona öszszegért és üzemében jelentékeny változásokat léptet életbe, amenynyiben a martin-művet három új kemenczével bőviti; a nagy hengerlőművet egészen modern, villamos hajtásra berendezéssel szereli fel, sülyesztőkkel, előmelegítőkkal és villamos darúkkal. A villamos erőt új elektromos központ szolgáltatja, melynek dinamogépeit két gőzturbina hajtja. A Kerpely-féle új generátorokat üzembe helyezik, a régieket lebontják. A vas-nagyolvasztó tervei elkészültek. *Dobsinán* június 25 én ünnepelték meg negyvenedik évfordulóját annak, hogy Ruffiny Jenő bányamérnök a jégbarlangot felfedezte. E város bányászata, mely két évvel ezelőtt örvendetesen fejlődött, rohamosan hanyatlik. Augusztus 28-án a Zemberg-Jóremény-bányák üzemüket beszüntették. A Hirschkohlung-Andreasz-bányák üzemük beszüntetése előtt állanak. *Dománban* január hó elején az Almási-akna hetedik szintjén, a mélységből előtörő bányagázok felrobannak. A gázrobbanás idején 124 munkás szállott le az aknába, kik közül heten meghaltak. A megmentett munkásoknak mintegy felét eszméletlen állapotban hozták ki a bányából. A bányák felülvizsgálására az Osztrák Államvasúttársaság kezdeményezése folytán külföldi szakemberekből álló bizottság fog meghivatni. *Felsőbánya* környékén szénre kutatnak. *Felső-Csertésen* új, modern zúzóművet létesítenek a nagyági érczek feldolgozására. Ünnepélyes megnyitása szept. 4-én volt.

(Folytatjuk.)

Tudomány-Gyakorlat.

A barometer a bányászati szellőzés szolgálatában.

Irta: *Hervegen L.* okl. mérnök.

(Folytatás a 440. oldalhoz.)

A következőkben azt fogjuk megállapítani, hogy mennyire egyezik a 36,3 mm v. o.-al mért depresszió, az elméletileg megállapított és a hőmérséklet-mérésekkel támogatott eredménynyel. A gázok általános állapotot jelző egyenlősége:

$$p_n \cdot V_n = p_o V_o (1 + \alpha \cdot t)$$

Ezen egyenlőségben a $p_n \cdot V_n$ szorzat a gázban felhalmozott volumen-energia nagyságát jelenti. Ha ezen szorzat változik, a $p_n \cdot V_n - p \cdot V$ különbség az energiaértéket mutatja, melyet a gáz leadott és mely a levegő áramlását előidézi. Tudjuk azonban, hogy az egyező munkanagyságot a

$$Q \cdot h = L.$$

egyenlőség is tartalmazza. Ha ezen értékeket egymással szemben állítjuk, az egyenlőségből a hőmérséklet megfigyelt adatai szerint, a depressziót is kiszámíthatjuk. Lesz e szerint

$$p_n \cdot V_n - p \cdot V = Q \cdot h$$

$$h = \frac{p_n \cdot V_n - p \cdot V}{Q} \dots \dots \dots \text{I.}$$

A $(p_n \cdot V_n)$ kifejezést a következő más kifejezésekkel helyettesítem:

$$p_n \cdot V_n = p_o V_o (1 + \alpha \cdot t_n)$$

$$p_n \cdot V_n = \frac{760 (273 + t_n)}{1,29 \cdot 273}$$

$$p_n \cdot V_n = 2,15 \cdot (273 + t_n).$$

Szintűgy:

$$p \cdot V = 2,15 \cdot (273 + t).$$

Tehát

$$p_n \cdot V_n - p \cdot V = 2,15 (t_n - t).$$

Az I. számú egyenlőség átmegy a következő alakba:

$$h = \frac{2,15 (t_n - t)}{Q} \dots \dots \dots \text{II.}$$

Miután azonban

$$V_o = \frac{1}{1,29}$$

1 m³. volumenjének megfelel s ugyanígy V_n és V is, úgy Q ebben az esetben a kihúzó levegő 1 m³-jének felel meg, vagyis

$$Q = V_n.$$

Tehát

$$h = \frac{2,15 \cdot (t_n - t)}{V} \dots \dots \dots \text{III.}$$

$$h = 2.614 \cdot d, \text{ és} \\ t_n - t = 22.6 - 14 = d$$

nél a depresszió

$$h = 36,4 \text{ mm. v. o.}$$

Előbbivel összehasonlítva, a különbséget most csak 0,1 mm.

Tisztán matematikai-fizikai alapon dolgozva tehát, oly értékeket kapunk, amelyek a tényleg megmért depresszió-értékektől csak igen keveset különböznek. E differenciát a barometernek pontossága s ama bizonyos mértékben hibás hőmérsékletmérések idézik elő, melyek abból keletkeztek, hogy a levegő temperaturájának a megfigyelése nem közvetlenül a tüzelő-hely fölött, hanem az akna közelében történt. Feltehetően azonban, hogy a depresszió meghatározása ismertté tett módjának a pontossága teljesen kielégítő.

(Folytatjuk.)

Szemle.

Bányamívelés.

A szénpászta meglazítása nyomó-víz segítségével. (*Dobbelstein*. Essener Glückauf. 59.

évf. 45. sz.) A Ruhrszénkerület egynémely fekvetén a szénpor képződése oly intenzív, hogy a lövő és robbantó munkát csak igen beható permetezés után lehet, veszedelem nélkül, alkalmazásba venni. A permetezést a szénvájárok azonban nem szeretik, mert sok időnek az elpazarlásával jár, s így a veszedelemre nem gondolva, azt vagy teljesen elhagyják, vagy elégtelen módon végzik. Ezen a bajon segítő *Rudolph* üzemvezető (Scharnhorst-bánya) igen alkalmas eljárás-módot eszelt ki, mely a legtöbb szénporos telepen jól használható. Az eljárás lényege, hogy a permetezésre szánt vizet, a mely a vezetékben, természetesen, igen magas nyomás alatt áll, mély fúrtlyukon át, a szén tömegébe beszorítja, a fúrtlyuk nyílását a vezeték körül tömíti, s a vizet addig engedi a szénre behatni, míg az, a repedéseken és hasadásokon át elő nem szivárog, ami annak a bizonyítéka is egyuttal, hogy a szénfal összefüggése meglazult. A fúrtlyukat négy szakaszban, különbözően méretezett vésőkkel állítja elő úgy, hogy annak keresztmetszése, négy, egyenként 75 cm. hosszú darabon 75 mm.-ről, 30 mm.-re megszűkül. A nyomóvíznek a bevezetésére szolgáló készüléknek főrésze: egy 3 m hosszú 20 mm. tágasságú vascső, melyre elülső végén és 1,5 m-el beljebb egy-egy kónusz van felhúzva, hátul pedig erős vasfej van rá szerelve. A tömlő hozzákapcsolására a csőbe csavarosan beerősített toldó cső szolgál. A fejre mért ütésekkal a csövet, a szénbe fúrt lyukba jól erősen beleszorítják, miközben a kónuszok a fúrásban a szénbe beékelődnek és így a csőnek a tömítését is elvégzik. A szénfal átázta-

tása 5—10 percz alatt megtörtént. Kielégítő eredményeket csak ott érnek el azonban, ahol a fűrtlyukat a szén kemény és szívós részébe vésték. Ha a víz 18—22 atm. nyomás alatt áll, az átáztatás körzetének átmérője 2 m. körül van. Ilyenkor a permetezés azután bátran elmaradhat, mert még az oldalak is át- és átáztak és a porköpződésnek még nyoma sem jelentkezett. A szén anynyira meglazul, hogy csákánnyal könnyen lefejtethető. Minden fűrtlyuk 50 t. néha még ennél is több szenet lazít meg. Egy-egy fűrtlyukat egy óra alatt könnyen ki lehet vésni; a meglazított széntömeget 3 munkás, 6 óra alatt könnyen letörheti. A munkateljesítés 3.5 t.-ről 4.5 t.-ra emelkedett, míg a szakmánybér 0.90 Markról, 0.75 Markra csökkent a 0.55 t. szén befogadó képességgel bíró csille után. A robbantószer költségei 0.20 Markról, 0.05 Markra szállottak alá, míg a munkások keresete átlag 5.60 Markról, 5.75 Markra emelkedett. (*Keyserlingk.*) Ig. (7).

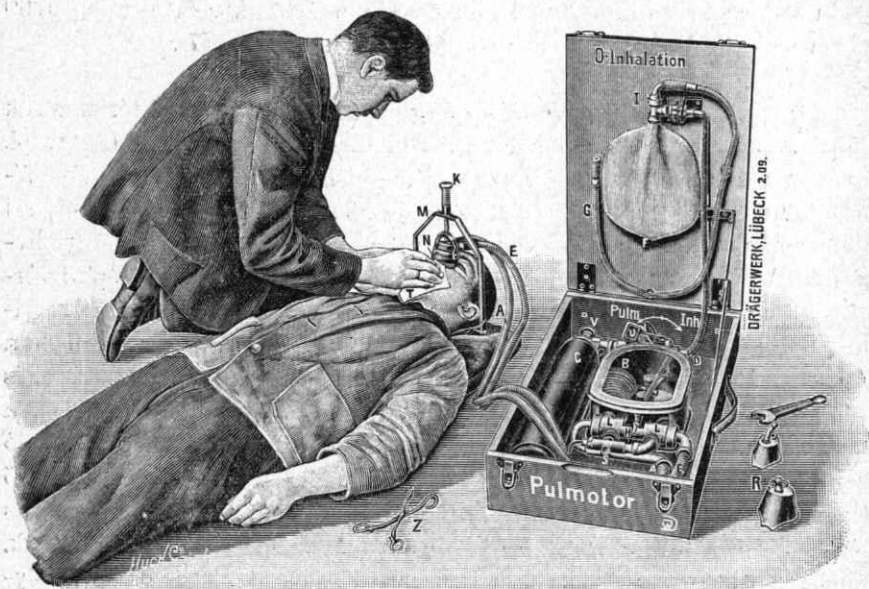
Gépészet.

Az egyenáramú gőzgépről. A műszaki téren is sok esetben létezik a renaissanz bizonyos neme. Így pl. most a régi dugattyús gőzgép látszólag ismét visszahódítja elvesztett fontosságát. Az új gondolat szerzője *Strumpf J.*, a charlottenburgi műegyetem tanára, ki *Riedler* tanárral együtt még csak néhány évvel ezelőtt új gőzturbinát szerkesztett. Strumpf tanár a hajóépítő társaság Charlottenburgban tartott nagygyűlésén ismertette az általa felfeltalált egyenáramú gőzgépet, amely némileg hasonlít a Diesel-motorhoz. Az egyenáram alkalmazásával állítólag a káros felületek kihűlései s velők a hengerben bekövetkezett kondenzálás, valamint a hengernek a magasnyomású-, középnyomású- és alacsonynyomású hengerre való lépcsőzetes osztásának szükségessége is elkerülhető. Az öszszes kieresztő elemek és velők a hiányos tömítés folytán fellépő veszteségek, a káros tér, a káros felületek és a kieresztő elemek vezérhajtása elmaradnak. Ehhez csatlakozik még, hogy a hajtómű a kedvező tömeghajtások folytán lényegesen könnyebb lehet mint a közönséges gőzgépnél. Az egyenáramú gőzgép eredményesen használható lokomotivoknál, hengerlőműveken, kankalékok, kompreszszorok, szivattyúk és hajók hajtására. Hengerlőknel, kankalékoknál és szivattyúknál főleg a könnyű szabályozhatóság biztosítja előnyös alkalmazásukat. *Psz.* (6.)

Mentés.

Pulmotor a neve, Dräger szabadalmazott mentő, illetve felélesztő készülékének (l. a becsatolt képet), amelynek első sorban az a rendeltetése, hogy mérgező gázok, füstgázok, s hasonló levegőkeverékek belélegezése folytán öntudatukat veszített embereket, akiknek a tüdő lélegző működése vagy már teljesen megállott, vagy csak igen gyenge, mesterséges lélegzéssel, életre kelteni s az életnek megtartani lehessen. A Dräger-féle Pulmotor, kényelmes, könnyen

transzportálható szekrényben van elhelyezve. E szekrény két egymástól egészen elkülönített készüléket, az oxzigen-inhaláció-készüléket (a födelen) és a tulajdonképpeni lélegző-készüléket (a szekrény ládájában) tartalmazza. Mindkettőnek közös szerelvénye: az oxzigenhenger (C) és a nyomást redukáló (D) szelep, amelyek a (V) emelőnek jobbra vagy balra fektetése után külön-külön és egymástól függetlenül működésbe hozhatók. Az aczélhengerbe zárt komprimált oxzigen a V zárószelep felnyitása után lép akcióba. Mihelyest e zárószelep megnyílt, a készülékek egyike, vagy másika működését megkezdi. A henger 330 liter oxzigént tartalmaz. A Pulmotor akadálytalan működés-ideje 40 percz. Nyomó- és szívó-forrás egy, a komprimált oxzigen által műkö-

désben tartott, fúvócső mely váltakozva, fúvólag és szívólag működ-
vén, a belelegezés és kilehelés fázisait előidézi. A Pulmotor legkiválóbb
tulajdonsága, hogy automatikusan dolgozik és, hogy ezen önható műkö-
dése, minden egyes esetben az egyén tüdeje sajátos viszonyaihoz alkal-
mazkodik. Míg a kézzel való mesterséges lélegezésnél a tüdő egyéni
viszonylatai természetesen figyelembe nem vehetők, itt a tüdőnek oxzige-
nnel telített levegővel való megtöltése után, a készülék önműködő vál-
tással szívólag kezd működni s mihelyt a tüdő teljesen kiürült ismét
automatikus módon fujtat. Az automatikus átváltásnak még az a rendkívül
előnyös oldala is van, hogy a mentőnek kezét nem foglalja le s így
lehetővé teszi, hogy egész figyelmét a fulladozó nyelvének kellő, kihú-
zott helyzetben való tartására fordíthatja. Álarcz gyanánt tetszés szerint

vagy orr-álarcz, vagy az orrot és a száját egyszerre fődő teljes álarcz használható. Elsőnél a nyelv előrehúzósa s tartása kézzel és kendővel, utóbbinál az álarcz fölé helyezett gummizacsokba benyúló nyelvfogóval történik. A kendőt természetesen úgy kell tartani, hogy a száj körül teljesen zárjon; a zacskós nyelvfogónál a zárólást már maga a segítő-készülék biztosítja. Az álarcz szorosán tartását az (A) fejpárnával öszszekötött (M) kengyel és (K) csavaros szorító végezi. A Pulmotorral elért sikerek bámulatosak. Részletesebb leírását a készüléknek, valamint az igen könnyen megérthető használati utasítást a gyártó „Drägerwerk“ cég „Lübeck“-ben (Katalog W/II. 1909.) szívesen bocsátja az érdeklődők rendelkezésére. (Szakszerű leírását l. a »Der Bandagist und Chirurgie-Mechaniker« XIII. é. f. 17. számában és az »Edinburgh Evening Dispatch« 1909. nov. 30-án megjelent 7494. számában »A New Methode Of Artificial Respiration« cím alatt.) *Lts.*

Elektrotechnika. | Vaslemezek és vascsövek elektrolitikus úton való gyártása. Cowper-Coles eljárása

szerint az utóbbi években éppen úgy mint azt már előbb rézből tették, nyers vasból és vasérczekből, elektrolitikai úton, közvetlenül állítanak elő lemezeket és csöveket, amelyek kvalitásuk tekintetéből az aczéllal versenyeznek és melyeknek a felülete további megmunkálását nem kíván. A nyers vasat, vagy a finoman elaprózott vasérczet arra alkalmas tégelyekben, amelyek savat tartalmazó oldattal vannak megtöltve, nem oldható anódák (grafit) alkalmazásba vételével elektrolitikusan oldanak és forgó vagy rögzített táblákra lecsapják. Az elektrolit 20%-os vassal telített kénes kresolsavoldat (108 rész Kresol és 98 rész kénsav), amelyhez esetleg szénanyagdiszulfid is hozzáadható. A feszültség erőssége szerint az elektrolítvasnak hidrogénben való tartalma is változik; a hidrogénben szegény vas lágy és ezüstszerű; a hidrogénben dús vas azonban kemény, törékeny és oly merev mint az üveg. Az 5000 t. teljesítő-képességű berendezés, amely csövek, lemezek és drótok gyártására egyaránt alkalmas kb. 2,166.000 mark-ba, a kész termék kilogrammja 5 Pfennigbe kerül. (Elektrochem. Zt. 1909. 16.) *Cz.* (3.)

Tekhnológia. | Nagy átmérővel bíró csövek forrasztás nélkül. Eddigél csak 300 mm. átmérőig készítenek hengereléssel, forrasztás nélkül, folyt vaslemezéből csöveket; ujabban, a »Press und Walzwerk A. G.« (Düsseldorf), Erhardt eljárása szerint nagyobb átmérőjű csövek gyártására is berendezkedett. Nagy fontossága van e kérdésnek, mert az ily csöveknek a szilárdsága nagyobb és a gyakorlat követeléseinek is jobban megfelelnek, mint azok a csövek, amelyeket forrasztással állítanak elő. Alkalmazásuk sok irányú.

de legjelentősebb az, hogy a gőzkazánokhoz is nagyon előnyösen használhatók. *Szb.* (4.)

Vegyések.

Önműködő tűzoltó-készülék. A felügyelet nélkül hagyott helyiségek, gyulékony anyaggal megtöltött rakótáruk tűzbiztonságának kérdése alighanem egyidejű azoknak a borzalmas szerencsétlenségeknek, mérhetetlen anyagi károknak, első megjelenésével, amelyek nyomon kísérték a se jobbra, se balra nem tekintő ipari fejlődést. Hogy a kérdés megoldásához még mai napig sem jutottunk el, annak elszomorító bizonságait nyújtják a hírlapi újdonságok között állandóan napirenden tartott pusztító tüzesetek. Az önműködő tűzoltó készülék, mint legutóbb bemutatott szabadalom elvi szempontokból nagyon alaposan kifogásolható ekspedienst nyújt; ám a kísérletek és a hosszszas gyakorlat fogják megmutatni, megfelel-e a feltaláló részéről hozzáfűzött várakozásoknak. A salzkotteni »Fabrik eksploziions-sicherer Gefässe« czég igyekszik az emberiség, az ipari élet jótévői közé kerülni szabadalmazása révén tűzoltó készülékének, melynek leírását a »Szabadalmi Ujság« f. é. 1. sz. nyomán itt adjuk. Valamely nagyobb edény fenekén porrá törött kalciumkarbonát-réteg van. Ha e rétegre a tűz keletkezésére automatikusan reagáló készülékből, erősebb sav ömlik úgy elegendő mennyiségű anyagokkal dolgozva, anynyi szénsav fog fejlődni s az edényből kiömleni, hogy a tüzet elfojtja. A szóban forgó találmány a sav automatikus kiömlését valamely akkumulátor és a következő egyszerű elrendezés segítségével éri el. Az akkumulátor vízszintes külpontosan felszerelt tengely körül lebillenhet. Hogy rendes viszonyok között nyugalmi helyzetét megtartsa, két lézczel alá van támasztva. E léczek mekhanikai összeköttetésben nyugosznak egy horizontális, de az akkumulátor fenekén levő tengely síkjára normálisan elhelyezett emelőn. Az emelő egyik végső pontjában ágyazva van, másik vége pedig lánczon függ; ez a láncz tartja tehát az emelő s az emelőre helyezett konzol segítségével magát az akkumulátort. Az akkumulátor két kapcsából vezeték indul, amelynek egyik ága elektromágnes körül csavarodik, másik ágában pedig automatikus tüzetjelző készülék van kapcsolva, mely az akkumulátor áramkörét nyitva tartja. Az egész szerkezet működése a következő: Ha a kezdődő tűz következtében a hőmérséklet emelkedik, akkor a tüzetjelző-készülék mutatója zárja az akkumulátor áramkörét, az elektromágneses vas az áram hatása alatt mágneses lesz és a függőleges lánczot tartó kapcsot magához ragadja, a láncz lehull, az emelő az akkumulátort tartó konsollal együtt lefordul és az akkumulátor edénye lebillen. A kiömlő higított kénsav a kalciumkarbonátból szénsavat fejleszt, mely az erre szolgáló csövön keresztül a tűz által fenyegetett helyiségbe ömlik és a tüzet elfojtja. A tűz eloltása tehát itt is azzal a

módszerrel történik, mint a Mini-Max-tűzoltóknál, csak hogy a készülék működése, mint láttuk automatikus. Magának a találmánynak sok elvi hibája van, amelyekre itt kiterjeszkednünk nem lehet. Illetékes körök is eléggé tartózkodóan fogadják a feltaláló lelkesedését, mégis érdekes példája e pátenst, a mindenre gondoló emberi elme céltudatos működésének, amelynek jelszava: hasznosat alkotni.

Közgazdaság.

Új vállalatok. | **Krausz Alfréd és Testvérei Bányavállalata** cég alatt. Budanesten (VI. Izabella-utca 45. sz. a.) közkereseti társaság alakult, amely 1910. január hó 1-én vette kezdetét. Társagai: Krausz Alfréd, Krausz Leó és Krausz Jakab, saját bányatermékeik eladásával foglalkozó iparüzlettulajdonosok, budapesti lakosok. Közp. Ertesítő. 1910. 18. sz.

Osztalékok. | **A Gelsenkirchener Bergwerks-Gesellschaft** bányarészvénytársaság elhatározta, hogy az április 4-ére egybehivandó közgyűlésnek ismét 9%-os osztalék fizetését fogja javasolni. *Us.* (54). — **A »Nobel«-gyár osztaléka.** A Nobel dinamit r.-t. igazgató-tanácsa márczius hó 2-án elhatározta, hogy az április 2-án megtartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy 1909. évi osztalékul részvényenként 100 (egyszáz) koronát fizessen úgy, mint a múlt évben, 600000 koronát mint tavaly, leírásokra használjon és a nyereségből maradó 62179567 K (a múlt évi 57985017 K volt) új számlára vigyen át. *Fm.* (52.)

Piaczi hírek. | **ÉRTÉKPIACZ. Értéktözsdei árfolyam-jelentés.** (A Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V., Szabadság-tér 3., eredeti heti tudósítása.)

1910. márczius 3—9.

	3-án	4-én	5-én	7-én	8-án	9-én
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár 4½% kölcsönkötvény	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény	3180.—	3180.—	3170.—	3170.—	3170.—	3170.—
Magyar által. kőszénbánya 4½% elsőbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Magyar által. kőszénbánya részvény	655.—	655.—	669.—	666.—	663.—	663.—
Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya 4% elsőbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Beocsini cementgyári Unio r.-t. részvény	662.—	677.—	680.—	715.—	707.—	695.—
Északmagyarországi kőszénbánya részvény	330.—	330.—	330.—	327.—	327.—	327.—
Esztergom—szászvári kőszénbánya részvény	210.—	210.—	210.—	210.—	210.—	210.—
Felsőmagyarországi bánya- és kohómű részvény	620.—	620.—	560.—	560.—	560.—	560.—

	<u>3-án</u>	<u>4-én</u>	<u>5-én</u>	<u>6-án</u>	<u>8-án</u>	<u>9-én</u>
Köszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	589 —	589 —	589 —	589 —	592 —	590 —
Magyar asphalt r-t. részvény	182 —	181 —	181 —	180 —	178 —	176 —
Salgótarjáni köszénbánya r-t. részvény	612 50	611 —	612 —	620 50	623 —	621 —
Salgótarjáni köszénbánya r-t. új részvény (1909. kib)	595 —	595 —	595 —	603 —	605 —	605 —
Nadrágyi vasipar társ. részvény	470 —	470 —	470 —	470 —	470 —	470 —
Rimamurány-salgótarjáni vasmű r-t. részvény	660 50	669 —	670 —	672 —	670 —	666 —
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r-t. részvény	471 —	471 —	472 —	472 —	473 —	473 —
Klotild első magyar vegyi ipar r-t. részvény	277 —	277 —	277 —	277 —	277 —	277 —

FÉMPIACZ. Az európai vörösréz-készlet. Londonból jelentik, hogy az európai vörösréz-készlet február hónap végén 113455 tonna volt. A készlet valamivel csökkent. *Bp.* (54). — **Fémárak.** Budapesten márczius 7-én a fém árjegyzése a következő: linom *vörösréz* 164 korona; ócska tüzszekevényrész 155 korona. Bárányón 98 százalékos 367 korona; bárányón 99 százalékos 376 korona. *Horgany* Hohenlohe bányatermék 63 korona; horgany J. H. jelű átöntött minőség 57 korona; horgany W. H. jelű átöntött minőség 55 korona. *Ólom* selmeczi, vagy nagybányai 41½ korona; ólom kereskedelmi minőség 39½ korona. Az ár 100 *kg.*-ként, helyt Budapest, készpénzfizetés mellett 2% skontóval értendő. *Bp.* (56). — **VASPIACZ.** Az amerikai vaspiacsról. Newyorkból jelentik: Az Iron Age szaklap írja: Az elmúlt héten a nyersvaspiacra a kereslet javult, ami részben az építési időszak közeledtére vezethető vissza. Jelentik, hogy nagyfogyasztók is vásároltak. Az ár mégis olcsó; így például északi származású öntött vas kb. 1½ dollárral esett. Virginiai 2. sz. öntött vas 15 dollárt jegyzett. Alabamai varransokért 13 dollárt követeltek közeli szállításokért; egyes keleti kohók 13½, mások 14 dollárt követeltek a második félévben eszköz-lendő szállításért. Valószínűtlen, hogy az aczéltröszt Bessemer-vasból további vásárlást fog tenni. Az elmúlt héten számos kisebb vétel-megbízás történt építési aczélból úgy, hogy nagyobb üzlet várható, mint a minőre egy hónap előtt számítani lehetett. *Bp.* (53). — **SZÉNPIACZ.** A szénpiacz belföldi helyzetéről a »Magyar Szénujág« február 26-án a következőket jelenti: A számottevő belföldi szénbányák rendszeres termelésüket könnyen helyezték el s a lejárt kötéseket a fogyasztók szívesen újították meg. A zsilvölgyi bányák termékeit a fogyasztók a szén kiváló minőségénél fogva még távolabb eső viszonylatokból is keresik s így a lényegesen fokozott termelés nehézség nélkül talál elhelyezést. Azonban súlyosabb a borsódi szénbányák helyzete, mert egy új felvidéki szénbánya, azoknak pozícióját erősen támadja. E versenynyel szemben a magyar általános köszénbánya r-t. a borsódi silány szeneknél kénytelen lesz nagy áráldozatokat hozni és ha említett új bánya a négy millió métermázsára tervezett egész termelésével fog piacra jönni, úgy nagyon kérdéses, vajon a borsódi ligniteknek a termelése, mely eddig sem járt kedvező eredménnyel, nem fogja-e e társulat jó bányáinak hozamát túlságosan megterhelni. Cséplési szén iránt élénk az érdeklődés és mivel a gazdasági jelentések igen

kedvezőek, remélhető, hogy a cséplési darabos-szén szükséglet a kereskedőknek kárpótlást fog nyújtani a gyenge télért. — **Felsőszilézia szénvidékén** a »Magyar Szénujság« (1910, 2. sz.) szerint a készletek szaporodása és a gyengébb lehívások miatt a konvenczió február hó 14-én tartott ülésében a termelésnek 15%-al való csökkentését határozta el. Ezen intézkedéssel sikerült az árakat az eddigi színvonalon megtartani. A felgyülemlett készletek könnyebb elhelyezése szempontjából azonban a konvenczió azon eladási területeket, amelyeken a szénre olcsóbb árakat állapított meg, némileg kibővítette és e területek közé sorozta Magyarország déli vidékét is. E szabad területen a porosz szének árai tonnánként 2 mark-kal olcsóbbak lettek. Egyes bányák, mint pl. Emanuelssegen és Brade, melyeknek szeneit Magyarországon különösen kedvelik, az ezekből mutatkozó nagy kereslet folytán, azon helyzetben voltak, hogy eladási árakat a rendes területen *q*-ként 4–5 fillérrel emelhessék. E bánya, szepéraló berendezéseit utóbbi időben lényegesen javította s kibővítette. A Brade-bánya mosóberendezéssel van ellátva s most készül az Emanuelssegen-bánya egyik aknájának nagyszabású mosóberendezése is. Mint a belföldi szeneknél, porosz szénből is élénk kereslet mutatkozik a cséplési és gőzzelszántó idényre. — **VEGYESEK. A hajtószíjak áremelése.** Az osztrák hajtószíjgyárosok köteléke a napokban tartott teljes ülésén — az emelkedő bórarákra való tekintettel — a hajtószíjak újabb áremelését határozta el. Legutóbb 10%-kal emelték az árakat. *Mk.* (10.)

Statisztika. | **A világ ólomtermelése.** Matton J. (London) hivatalos jelentések és magánértesülések alapján összeállította az ólom az utolsó három évre szóló világstatisztikáját. A táblázatból mi csak a termelt fémólom adatait emeljük ki.

	1908.	1907.	1906.
	T o n n a à 1000 kg.		
Egyesült Államok.	316.971	366.729	340.888
Spanyolország.	184.500	186.496	185.470
Német birodalom.	155.954	134.136	140.245
Ausztrália.	119.946	96.487	92.505
Meksziko.	104.000	75.000	83.500
Angolország.	29.856	27.753	24.323
Olaszország.	26.003	22.887	21.268
Franciaország.	25.000	24.803	26.500
Belgium.	36.650	27.455	23.765
Görögország.	14.305	13.813	12.127
Magyarország és Ausztria.	14.469	15.224	16.953
Törökország.	11.500	10.398	9.600
Kanada.	16.560	17.518	16.641
Japán.	2.936	3.075	2.761
Svédország.	277	809	747
Oroszország.	200	200	250
Dél-Amerika.	254	102	101
Afrika és Keletindia.	3.553	2.740	913
Összesen:	1.061.934	1.025.625	998.557

Kartellek. | **Az osztrák és magyar rézművek karteljében** egyenlenségek támadtak, amelyeknek folyománya-képpen a bécsi Gustav *Chaudoir & Comp* cég a kötelékből kilépett. A többi a kartelhez tartozó cégek, Weiss Manfréd, Klein Károly, Tlach és Keil, Kupferwerke Oesterreich, Ringhofer és Georg Zugmayer & Sohn legközelebb ülést tartanak majd, hogy a szövetség fönmaradásáról vagy fölsslásáról tanácskozzanak. *Mk.* (10.)

Versenyárgyalások. | **Két artézi kút.** 1. Heves várme-gyei *Apcz*-nagyközség artézi kútat kíván létesíteni. A fúrás a község főutczáján létesítendő; előirányzott mélység 200 m; megállapított befejező fúrócső belső átmérője 69 mm; az előreláthatólag átfurandó talajrétegek: homokos agyag; tájékozásul szolgáljon, hogy a kijelölt ponthoz legközelebb eső, meglevő fúrás, a községben 47 m mélységből 1 m magasra felszökő artézi kút. Csak oly vállalkozók ajánlatát fogják figyelembe venni, kik maguk hivatásszerűleg foglalkoznak a kútfúrással. Bánatpénz: 300 K. Az ajánlatok beküldésének határideje: márczius hó 20. 2. *Székudvar* község két artézi műkút építésére, tájékoztató versenyárgyalást hirdet, márczius hó 20-án lejáró határidővel. (Részletesebb tájékozásul I: Közszállítási Értesítő. 1910. év. 9. sz.) — **Vas- és aczél dróthuzalok szállítása Szélak-nára.** A szélaknai kir. bányahivatal a csupász és horganyozott vashuzal szállításával a ferlachi *Kärntnerische Eisen-u. Stahlwerks Gesellschaft* céget, a csupász és horganyozott dróthuzal szállításával pedig a halifaxi *Frederick Smidt Co.* céget bizta meg. *Mk.* (10.) — **Gyujtózsinor és lövökupak szállítása Selmezbányára.** A selmezbányai kir. bányaigazgatóság az üzemében szükséges 15.100 drb. egyszerű fekete biztonsági gyujtózsinór szállítására megbizást adott *Dobiaschi I.* és *Dörner testvérek aradi* gyárosoknak 100 drb.-ként 20 K-val, 15.000 drb.-ra pedig *Bickford és társai* lajtaszentmiklósi gyárosoknak, ugyanilyen áron. A 3. számú lövökupakból 235.000 drb.-nak szállítására a *Dynamit Nobel r.-t.* 1000 drb.-ként 20.20 K-ért kapott megbizást. 234.000 drb.-ra pedig a zurányi *Magyar robbanó-anyaggyár r.-t.* *Mk.* (10.)

Hírek.

Személyi hírek. | **ÁTHELYEZÉS.** Szembratovics Sándor m. kir. főmérnök Erzsébet-Zsigmondakna bányaműhöz (Selmezbánya), **Árkosi Béla** kir. főmérnök a Selmezbányán ujonnan szervezett bányahivatalhoz helyeztetett át. *Mtj.* — **NYUGDÍJAZÁS.** Pomfy Ferencz selmezi kir. aknaácsmester 40 évi szolgálata után nyugalomba vonult. *Mtj.* — **ÁLLÁSBESZÜN-TETÉS.** A m. kir. pénzügyministerium a *besztercebányai bányatorvosi állást* beszüntette. A bányatorvos teendőit az óhegyi és besztercebányai körorvosok fogják ellátni. *Mtj.* — **HALÁLOZÁS.** Kriszt Gyula a nagybányai kereszthegyi kincstári bányamű intézője Budapesten márczius 4-én, életének 39 évében elhunyt. *Mtj.* — **Rakovszky István** számvevőszéki elnök, a magyar állam vagyonkezelésének leg-főbb öre f. évi márczius hó 5-én meghalt Budapesten. Temetése f. hó 6-án volt. *Lts.*

Híradások.

A régi selmecziek sorai ritkulnak. Múlt év november 27-én ismét elköltözött egy azoknak a köréből, akik a selmeczbányai bányászati akadémiának dicsőségét hirdették a mesz-

Grosz Gyulát,

rában, no-
temették el
Grosz Szileziá-
ban született
zépiskoláinak
Pribramban a
növendéke
sikeres frek-
után 1866 év-
szerzése vé-
kosztolánon
latot vállalt.

1870. évek
meczbányai
akadémiát lá-
tól, 1874-ig
nok, majd bá-
üzemvezető

Dorogon
re kutatásokat
nya-mérések-
zott. 1876-tól
részt Auszt-

tett szolgálatot. Fájdalmas májbaja 1907-ben nyugalomba vonulásra kényszerítette. A múlt évben Bécsben tartott »Kollegientag«-on Grosz még részt vett, nemsokára rá, november 27-én azonban már kiszendvedett. A régi selmecziek a bécsi búcsúestélyen még elragadtatással hallgatták csaltgó tenőriját. Nyugodjék békén!

Grosz Gyula. †

sze külföldön.
65 éves ko-
vember 29-én
Troppauban.
ban, Konskau-
1843-ban. Kö-
elvégzésével
bányaiskola
volt, melynek
ventálása
ben gyakorlat
gett Fenyő-
felőri szolgál-
Az 1868—
alatt a sel-
bányászati
togatta; 1870-
előbb gyakor-
nyatiszt, végre
minőségben
szolgált; szén-
végzett és bá-
kel foglalko-
kezdve nagy-
riában teljesít

Bányahatósági ügyek.

**Az abrudbányai m. kir. bánya-
biztosság** a Budapesti Közlöny

f. é 52. sz.-ban a következő két hirdetést teszi közzé: 1. 5328.283/1910. Az abrudbányai kir. bányabiztosság a Hunyadmegye, Brád községben székelő „*Rudai 12 apostol bányatársulat*“ igazgatójának dr. Buchrucker L. brádi lakosnak f. évi 256. sz. a. igtatott kérelme folytán az ált. bányatörvény 149. §-a alapján *rendkívüli társgyűlést* hív egybe. Ezen társgyűlés Brád községben a »rudai 12 apostol bányatársulat« igazgatóságának hivatalos helyiségében. 1910. évi április hó 2-án, d. e. 11. órakor kezdődően fog megtartatni s ahhoz a bányabiztosság a bányatársulat részvényeseit s azok esetleges jogutódjait oly értesítéssel hívja

meg. hogy a törzsgyűlésen kiki, csak személyesen, vagy törvényes meghatalmazottja útján élhet az ált. bányatörvény 153. §-a értelmében a szavazás jogával. A társgyűlés tárgyai: 1. Muszári aranybányatársulatnak a Rudai 12 apostol bányatársulattal való egyesítése. 2. Indítványok. Bejegyzett részvényesek: Harkort'sche Bergwerke und chemische Fabriken zu Schwelm un Harkorten r.-t. és Müller Miksa. 2. 5329.256/1910. Az abrudbányai kir. bányabiztosság a Hunyadmegye Brád községben székelő „Muszári aranybányatársulat“ részére igazgatójának dr. Buchrucker L. brádi lakosnak folyó évi 256. sz. a. iktatott kérelme folytán az ált. bányatörvény 149. §-a alapján *rendkívüli taggyűlést* hív egybe. Ezen taggyűlés Brád községben a »rudai 12 apostol bányatársulat« igazgatóságának hivatalos helyiségében. 1910. évi április hó 2-án délelőtt 9 órakor kezdődően fog megtartatni s ahhoz a bányabiztosság a bányatársulat részvényeseit s azok esetleges jogutódait oly értesítéssel hívja meg, hogy a társgyűlésen kiki személyesen vagy törvényes meghatalmazottja útján élhet az ált. bányatörvény 153. §-a értelmében a szavazás jogával. A társgyűlés tárgyai: 1. Muszári aranybányatársulatnak a Rudai 12 apostol bányatársulattal való egyesítése. 2. Indítványok. Bejegyzett részvénytársak: Harkort'sche Bergwerke und chemische Bergwerke und chemische Fabriken zu Schwelm und Harkorten részvénytársaság és Müller Miksa. Abrudbánya. — Ugyane kir. bányabiztosság f. é. márczius hó 1-én kelt. 289/1910. sz. a. a következő »Hirdetés«-t publikálja a »Budapesti Közlöny« 55. számában: Alsófehér megye verespataki járásában, Korna községben, a Nagykirnik hegyben 1864. évi 1135 és 1136. szám alatt adományozott György és Nagyvína védnevű gömbhatárból s 1869. évi 673. szám alatt Samu védneven engedélyezett segédtáróból álló bányajogosítmányok részbirtoklata 36/40 része birtokosainak kérelmére, társulattá való alakulás céljából, a bányabiztosság a részbirtokosok részére az ált. bányatörvény 137. §-a értelmében *alakuló gyűlést* hív egybe. Ezen alakuló gyűlés Abrudbányán a kir. bányabiztosság hivatalos helyiségében 1910. évi április hó 11-én délelőtt 10 órakor kezdődően fog megtartatni. Az alakuló gyűlés tárgyai: 1. Bányatársulattá való alakulás kimondása. 2. A bányatársulat cégének s a bányatársulat részvényeinek megállapítása, 3. Igazgató választás.

Bányászegyesületek.

bányavidéki osztálya márczius 12-én, délután, 4 órakor, Nagybányán

a kir. bányai igazgatóság tanácskozó termében osztálygyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki bejelentések; 2. Titkár 1909. évi jelentése; 3. Pénztáros jelentése az 1909. évről; 4. Előirányzat 1910. évre; 5. A rudai 12 apostol bányatársulat átirata az aranylopás meggátlása tárgyában; 6. Tisztujítás; 7. Indítványok; 8. Révay Károly emlékbeszéde néhai Szellemy Geyza osztálytitkárról. Gyűlés után a Teleki-Társaság felolvasó ülése és hölgyek részvételével társas estély volt a Casino helyiségeiben. *Nv.* (10.)

Vegyes hírek.

Nemzetközi vas- és fém-ipari kiállítás Budapestten. A Magyar Vaskereskedők Országos Egyesülete vasárnap, márczius hó 6-án Millig-Ádám elnökle. alatt tartott ülésében elhatározta,

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület nagy-

hogy vas- és fémipari ujdonságok és szabadalmak bemutatására nemzetközi kiállítást rendez. A főtítkár bejelentette, hogy Hieronymi kereskedelmi minister a kiállítás tervét helyesli s annak céljaira erkölcsi és anyagi támogatást ígért. Az előkészítő munkálatokra Pirkner Konrád h. elnökből, Bíró Ármin főtítkárból és Kadár Gyula dr. ügyvezető titkárból álló bizottságot küldött ki. (Fm 56.) — **Drótnélkül való villámos világitás.** *Tesla* Miklós nagyjelentőségű, megbecsülhetetlen értékű felfedezéséről, Amerikából, a haladás országából érkezik a hír. A hír, ami számunkra, magyarokra nézve annál érdekesebb, mert magyar ember találmányáról van szó. *Tesla* Miklós magyar mérnök találmánya voltaképpen öszszekombinálása *Edison* és *Marconi* találmányainak. Amíg *Edison* a villámvilágitást találta fel, *Marconi* pedig a drótnélküli táviratozást, *Tesla* Miklós a drótnélküli villámos-világitást találta föl. Ha a hír valónak bizonyul, világraszóló hírességű kísérletek fognak legközelebb Newyorkban megtörténni. *Tesla* Miklós egy újságíró előtt nyilatkozott találmányáról. Az én lámpáimat sohasem kell meggyújtani. Egyszerű óriási üveggolyók lesznek ezek, amelyek állandóan egyforma fényvel fognak világitani. *Tesla* egyelőre a newyorki kikötőt akarja megvilágitani 200 angol mértföldnyi kiterjedésben. Az előmunkálatokhoz azonnal hozzáfog, mihelyt Newyork állam kormányától megkapja az engedélyt. (*Tesla* Miklós Horvátországban született 1856-ban. Tekhnikai tanulmányait Grácban és Prágában végezte. Budapesten a Ganz-gyárban is dolgozott, azután párisi, majd londoni elektroteknikai társaságok szolgálatába lépett. Amerikába 1884. évben ment és két évig *Edison* intézetében működött. Azután 1886-ban önálló intézetét, a »*Tesla Company*«-t alapította meg). *Szb.* (3.) — **Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete** márcz. 8-án délután *Benedek Sándor* dr. közigazgatási bíró elnöklésével választmányi ülést tartott. Az ülés legfontosabb tárgya a Kolozsvárott 1909. szeptember 25. és 26-án tartott országos kongresszus memorandumának átadásáról szóló határozat volt. A memorandum a státuszrendezést kívánja és részletesen kifejti a szolgálati pragmatika dolgában fölhozott követeléseket. Ezek szerint kívánja az ingyenes és díjtalan állások megszüntetését, azt, hogy a véglegesítés még külön szakvizsgálat letételéhez is kötendő, az előléptetést soronkívül csak igen kiváló érdemek jutalmául tartsák fenn. A fegyelmi büntetést maga után vonó fegyelmi ügyekben a függelenség minden kellékével fölrüházott bíróság ítéljen. Biztosítani kívánja az állami alkalmazottak politikai jogainak szabad gyakorlását, és azt, hogy a minősítés titkossága megszüntetessék. A hivatalos idő maximuma törvényben állapíttassék meg, a nem hivatalos idő alatt, illetve a hivatalos időn túl végzett munka díjaztassék és minden állami tisztviselő vagy szolgálta részére évenként bizonyos szabadságinő és általános vasárnapi munkaszünet törvényben biztosíttassék. Ebben a fejezetben végül még az öszszeférhetetlenség kérdését tárgyalja a memorandum. A fizetésrendezést a szegedi kongresszus által javasolt séma alapján követeli úgy, hogy a legkisebb fizetés 1600 korona, a legnagyobb, főiskolai képzettséggel bíró tisztviselői fizetés 7100 korona legyen és az egyik fokozatból a másikba való várakozási idő három év legyen. Részletesen tárgyalja a nyugdíjtörvény revízióját, a lakáspénzt és egyéb a tisztviselők érdekeit szolgáló kérdéseket. Többek hozzászólása után a választmány egyhanguan elhatározta, hogy a memorandumot a közel jövőben küldöttséggel nyújtja át a miniszterelnököknek, a szakminisztereknek, az országgyűlés elnökeinek az öszszes pártok elnökeinek és egy-egy példányt küld a vidéki köröknek és a helyi bizottságoknak. *Bp.* (57.) — **Rádiumnak a forgalomba hozatala.** A *Joachimstháiban* előállított rádium hivatalos forgalomba-hozatalával az osztrák kormány a cs. kir. bányatermékek eladási irodáját Bécsben bírta meg. A preparátumok rádium-bárium-klórid alakjában kerülnek a forgalomba. Egy, a preparátumban foglalt milligramm rádium-klórid ára, a cellával együtt 400 K. A cellák nikkelezett sárgarézlemezéből készülnek; belső részük ólommal van kiöntve.

A czellákat vattába s ólomlemezbe göngyölik. A rádium-behatások veszélyei így teljesen el vannak háritva. *Psz.* (7)

Hírek a külföldről. | **Új szénbánya Falkenauban.** Hollandi tőkepezések Falkenau (Chehország) vidékén nagy szénterületeket szereztek és »Bohémia« czég alatt háromnegyed millió korona tőkével, korlátolt szavatosságú társulatot alapítottak azoknak kiaknázására. (M. Szénujság. 1910. 2.) — **Norvégia vasérczkincsei** Norvégia vasérczekben rendkívül gazdag. Ezeknek a kiaknázása csak a legutóbbi időben indult meg. A legdúsabb telepek az ország éjszaki részén és Thronheimban fekszenek. Syd-Varager telepei 100000 tonna vaskő fölött rendelkeznek. Ez óriási tömegeből évente átlag 600000 t. kerül lefejtés alá. A munkálatok e nyár folyamán indulnak itt meg. Dunderlandsdalban, a bányák az üzemet egyidőre beszüntették ugyan, de legközelebb ismét megindítják úgy, hogy évenként egy millió tonna ércz termelésére képesek legyenek. Tromsø-ben 80 millió tonna ércz van fejtárva. Innen évente 200000 t. vaskövet szándékoznak termelni. — **Új gyémántbánya.** New-Yorkban társaság alakult a Murfreesboro (Arkanzasz) körül levő gyémántbányák kiaknázására; a társaság 100 akrenyi gyémántmezőt biztosított magának. Három év óta ezen a vidéken 70 db, körülbelül 1—6 $\frac{1}{2}$ karátos gyémántot találtak. *Fm.* (51).

Munkásügyek. | **MUNKÁSJÓLÉTI INTÉZMÉNYEK. Krupp munkásélelmező telepe.** Bécsből másfél óra járásnyira fekszik a berndorfi fémárugyár, a mely ötezer munkással dolgozik. A gyár az osztrák *Krupp* tulajdona, a ki néhány éve elhunyt poroszországi (eszszeni) unokatestvéréhez hasonlóan, sokat foglalkozik munkásai jólétével. Mikor Kruppnak állandóan panaszkodtak a munkásai, hogy drága pénzért sem kapnak tisztességes húst és tejet, elhatározta a nagylátókörű gyáros, hegy segit alkalmazottai sorsán és tehenészetet, meg sertéshizlalót rendezett be a berndorfi munkástelep számára. A gyönyörű tehenészetben, a mely meszsziről inkább szanatóriumnak fest, mint istállónak, kétszázötven darab olyan montafoni tehenet tart Krupp, a melyek évi középátlagban darabonként kétezernégyszáz liter tejet adnak. A friss, tiszta tejet légmentesen zárt palackokban tizenkilenc fillérért kapják a munkások fogyasztási szövetkezetük helyiségében. Hozzáértők állítása szerint a detail-üzletben tizenkilenc fillérért eladott tej olyan jóminőségű és olyan tiszta, a milyent Bécsben csak ötven fillérért lehet kapni. A sertéshizlalóban állandóan ezer darab sertést etetnek, a melyeket a hizlaló 4 hónapos korukban vásárol össze a környéken. A takarmányt a sertések langyos meleg pépalakban kapják, a melynek elkészítésében a legideálisabban csoportosított takarmányozó gépek segédkeznek. A sertéseket hét-kilenc-hónapos korukban nyolezvan-százharmincz kilogram súlyban adják át a munkások fogyasztási szövetkezetének élősúly kilonként 1.20 koronáért. A fogyasztási szövetkezetnek Krupp gyáros jóvoltából van önálló húsföldolgozó telepe, kolbászgyára is. A berndorfi munkások nem panaszkodnak többé élelmiszeruzsoráról. Krupp Artur pedig a békés munkás-

sereg hálájában százszorosan megkapja jótékony intézményei kamatját. Mint a pontos könyvvitel tanúsítja, a megadott árak mellett Kruppnak sem kell ráfizetnie a tejprodukáló és sertéshizlaló üzemre. *Bp.* (56).

— **Gyáros a munkásaiért.** A Batte és Selve veszfáiai nagy fémgyáros-czég főnöke, Selve Gusztáv tavaly meghalt. Ez alkalomból özvegye, Selve Mária nyilvánosságra hozza, hogy néhai férjével együtt 1.300.000 márkás alapítványt tett hivatalnokai és munkásai számára, hogy ezzel is viszonzozza azt a szeretet és odaadást, a melyet alkalmazottjai személye és vállalata iránt tanúsítottak. Az ez évi novemberben érvénybe lépő közös végrendelet értelmében minden hivatalnok 200 márkát, minden mester 100 márkát, minden munkás és munkásnő 50 márkát kap minden valóságos szolgálati év után. Ilyen munkaadónak csak jóra való munkásai lehetnek. *Bp.* (57).

Balesetek. | *Marosujvárott*, a Rudolf bányában Szilvasán Aurél bányamunkás, február hó 25-én **csillettolás** közben, saját vigyázatlansága folytán súlyosan megsérült; a kórházban ápolják. *Mu.* (9). — *Szászvároton*, márczius hó 3-án Kiskovács Ferencz bányamunkás, **ácsolat özszeomlása következtében**, amelyet saját vigyázatlansága okozott, elpusztult. Hulláját csak nagy munkával lehetett az omlás alól kimenteni. Társa, ki hátramenekült, élve és sértetlenül került ki a veszedelmet. *453. L.*

Alascaban a Treadwel-bányában **robbanás** történt, amelynek következtében 23 munkás meghalt és sokan megsebesültek. *Us.* (54.) —

Közlekedés. | **Az eperjes-sóvári villamos vasut** ügyében a Ganz-féle villamossági r.-t. a részletterveket és költségvetést elkészítette és az eperjesi villamos-mű már most megkezdí az érdekelt hatóságokkal a tárgyalást. Február 16-án ez ügyben a villamos-mű igazgatósága *Sóváron a főbányahivatallal*, erdőhivatallal és a községi előljárósággal közös értekezletet tartott melyen Sztehlo János dr. igazgatósági elnök ismertette a terveket. A kincstári hivatalok a legmesszebbmenő támogatást helyezték kilátásba. A sóvári községek legközelebb tartandó képviselőtestületi gyűlésükön fognak a vasút támogatása ügyében határozni. *Mk.* (10).

Szakoktatás. | **A selmezbányai bányászati szakállamvizsgán** mely f. hó 12-én kezdetét vette, ministeri biztosként: *Probstner Alfréd* ministeri tanácsos vesz részt. Examinátorok: *Farbakj* István ministeri tanácsos és *Nikl* János kir. bányatanácsos Selmezbányáról, valamint *Münnich* Kálmán bányatanácsos Iglóról. *Lts.*

A bányászati akadémiák reformja Poroszországban. A bánya-, kohó- és sóhivatalok költségelőirányzatainak bizottsági tárgyalása alkalmával, a poroszországi bányászati akadémiák reformjának a kérdése is napirendre került. Felmerült ez alkalommal az a kérdés, vajjon a claustháli akadémiának a beszüntetése be fog e következni? Szóba került, hogy a bányászakadémiák reformtervezete nem felel meg

az általa tervbe vett czélnak. A főbányakapitány a clauthali akadémia beszüntetésének eldöntésénél a helyi viszonyok figyelembe vételének szükséges voltára mutat rá. Új bányászati akadémiai palotának építése, Berlinben, igen nagy költséggel járna, erre különben a fennálló viszonyok között nincs is szükség. A tanári kollégium »Jutalmat« alapított a mely a szerző nyilvános kitüntetéséből, erről szóló hivatalos okiratból és pénzbeli jutalomból áll. A jövő év jutalomtétele: A clauszthávidék legfontosabb érczei, érásványainak és érközeteinek mineralogiai leírása. *Mr.* (5). — **Az ipari tanfolyamok beszüntetése.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdeklődőket, hogy miután a tekhológiai iparmúzeum az eddig rendezett ipari tanfolyamokon kívül újabb tanfolyamok rendezésére felhatalmazást nem kapott, az autogén-hegesztés és galvanizálás ismertetésére tervbe vett tanfolyamokat ezidőszerint nem tarthatja meg. *Us.* (53). — **Tovább-képző-iskola fiatal bányamunkások részére.** Az osztrák cs. k. bányakincstár fiatal bányamunkások számára tovább-képző-iskolát létesített *Kopitz*-ban, ahol azok, (a népis-kola tanításanyagához csatlakozóan) általános és szakszerű további kiképezését tervezik. A tanítást egy bányamérnökre s egy néptanítóra bízták. Ha a rendszer beválik, több ily tovább-képzőt fognak létesíteni. *Mz.* (5).

Irodalom.

Megjelent könyvek.

Bányaműveléstan. Tankönyv a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola bányamérnök hallgatói számára. Irta: *Réz Géza* főiskolai rendes tanár. Első kötet. (385. oldal; 396 szöveg közti rajz; 3 táblamelléklet). Selmecbánya, *Joerges Ágost özvegye és fia* kiadása. 1910. Ára 10 K. (Megjelent márczius 10-én). Legközelebb, beható módon ismertetjük. *Lts.*

Lapszemle.

A Társadalmi Múzeum Értesítője 1910. évi 1. számának minket érdeklő tartalmából kiemeljük a következőket: Famegmunkáló gépek védőkészülékei, irta: ifj. *Gaul Károly* mérnök, szakipariskolai tanár. A munkások rokkantsági és agg-kori biztosítása, irta: *Pelhő Sándor*. *Lts.* — **Az »Österreichische Zeitschrift für Berg-und Hüttenwesen** 1910. évi márczius hó 5-én megjelent 9-ik füzetének tartalma a következő: Ellenőrző mérések adományozott bányatelkekben, irta: *Kadainka Viktor* bányamérnök; A Horwood-féle eljárás fémszulfidok különválasztására. Fekete és kék nagyvasolvasztó-salakok, irta: *Fleissner János*. Szabadalmak. Irodalom. Egyesületi ügyek. Jegyzetek. Londoni fémárak 1910. év febr. 29-én. *Lts.*

Pályázat.

* 877. 1224/1910. A vrdniki m. kir. kőszénbányahivatalnál üre-
sésbe jött *bányaorvosi állásra* ezennel pályázat hirdettetik.

Az állás javadalmazása: évi 2900 (kétezerkilencszáz) korona
fizetés, természetbeni lakás, évi 200 (kétszáz) korona fűtési általány,
évi 600 (hatszáz) korona lótartási általány, valamint természetben ki-
szolgáltató évi 56 métermázsa széna és évi 61 hektoliter zab.

Pályázni kívánók tartoznak magyar honosságukat, feddhetetlen
előéletüket, eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvé-
nyeiket felettes hatóságuk, illetve közszolgálatban nem állók az illeté-
kes politikai hatóság útján a vrdniki m. kir. kőszénbányahivatalhoz
1910. évi márczius hó 31-ig betérjeszteni.

Csak oly pályázók kérvényei fognak figyelembe vétetni, kik a
sebészeten is jártasak és előnyben részesülnek, kik a magyar és né-
met nyelven kívül valamely szláv nyelv birását is igazolják. (Bp. Kzl.
1910. 55. sz.)

Budapest 1910. márczius hó 4-én.

A m. kir. állami szénbányák központi igazgatósága.

Nagy vasműnél egy darab **Ingersoll-féle elektro-pneumatikus
fűrógép** teljes felszereléssel és 70—80 vaggon **mangánércz-kész-
let** eladó. Közelebbi értesítéssel szolgál a szerkesztőség 10 filléres
póstajegy ellenében.

1—3

Erélyes, jó megjelenésű, **aknászt** keresünk nagy kőszén-
bányaiskolát végzett fiatal **aknászt** bányavállalat részére. =
Fizetés megegyezés szerint. Lakás, fűtés és világítás biztosítva. Okmá-
nyolt ajánlatokat 35 filléres póstajegy csatolásával „**453 Intelligens**“
jelige alatt továbbít a szerkesztőség.

1—3

Egy bányakovács, egy bányalakatos (előmunkások) és két
vizsgázott fűtő felvétetik. Ajánlatok az eddigi foglalkozás és
családi állapot megjelölésével, következő címre küldendők:

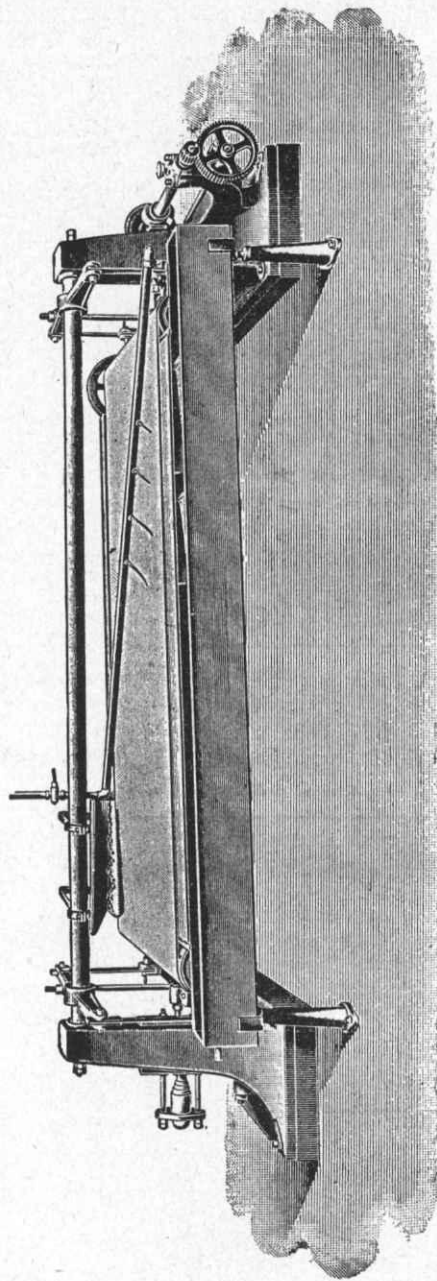
Ujbányai Kőszénbánya igazgatóság. Pósta: Plavisevicza,
via Orsova.

1—2

Fiatal aknász, ki bérszámadások szerkesztésében jártas, felvé-
tetik. Jó rajzoló előnyben részesül. Ajánlatok bizonyítvány-
másolatokkal következő címre intézendők: **Ujbányai Kő-
szénbánya igazgatóság.** Pósta: Plavisevicza, via Orsova.

1—2

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vihnye.

Öillamos és gőzhajtású szállítógépek	'Dugattyús és centrifugal bányaszivattyúk
Érczelőkészítők	Szabadalmazott
Zúzoberendezések	Bartsch-féle körlököszerék
Szabadalmazott	Aknatornyok
Humbold-féle rázószerek	Aknaberendezések

Legújabb szerkezetű
 aprítógépek, osztályozó
 sziták, mosó-dobok,
 ülepítő-gépek.

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

47—52

Budapest, V., Lipót-körút 5.
Telefon szám: 211. és 212.

Gyár: Pozsonyban.
Távirat czím: Siemensehuckert.

Készít: Villámos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolytikus berendezéseket. Villámos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítékokat, wattóraszámlálókat (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Iv-lámpa-szeneket. — **Különlegességek:** Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villámos fűrógépek, villámos bányafűrógépek, villámos berendezések mezőgazdasági és ipari czélokra.

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám I. em.

A legegánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltőknek egyedül az **Angló-American** czég a speciális készítője, kizárólag angol kelméből. 8—52

== **Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer.** ==

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített bérházakra: 10—50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra:** 10—60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk.** Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkölcson:** 10—30 év törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt**
Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

Orsz. Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101—28.

Alapított: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

11—52

A Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

Budapest, (V. ker., Szabadság-tér 3.)

Mindennemű értékpapirokat, sorsjegyeket, ércpénzeket, külföldi pénznemeket, a mindenkori hivatalos napi árfo-lyamon vesz és elad.

A hirdetésekre való reflektáláskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Stein Sándor

műszaki szijgyártó műhely.

BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12/a.

☛ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ☚

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményű bányabőr felszereléseket u. m. mindennemű **mentő-öveket** zárapocscsal előíráson készítve. **Mászó-öveket, biztonsági övek, bánya bőr-ruhák** eredeti Cromm-bőrből, **füst álcarkokat** többféle mintákban. Lőszer-számokat és mindennemű tűzoltóeszközöket.

Árjegyzéket kívánatra küldök.

12-52

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információk legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

12-52

ROHONCZY J.

PARCZELÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen eszközölöm. Aki házát, birtokát eladni vagy :: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::

10—52

Minden tudakozódásra irodám készséggel díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,

:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli ::
specziális készítője ::

SCHATZ JENŐ

TEKHNIKAI FONÖK

10—52

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet = Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére.

Fogtömések a leggondosabb kezeléssel. Specziális, fájdalom nélküli fogműtétek. Régi roszt fog-
:: sorok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek. Mérsékelt árak. ::

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig használható.
A villamos battéria, ha már felhasznált, ujjal helyettesíthető.

— Ára teljes felszereléssel 3 korona. —

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

8-52

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16. szám.

Beretváld önmagadat

az amerikai biztonsági beretva-készülékkel

Ez a világon a legkellemebb használatu és a legutányosabb készülék! A gyakorlatlan kéz is leveszi kifogástalanul a legkeményebb szakált gyorsan, simán. Még sötétben is biztosan és veszélytelenül beretválkozhatunk. Egyedüli védelem az undorító ragályok, mint például a szakálsömör ellen. A készülék használatra készen, legfinomabban ezüstözve, portómentesen csak 5 korona 20 fillérbe kerül s a pénz beküldése ellenében, vagy utánvétellel mellett rendelhető: 11-52

D. E. Scheffer
Budapest, VII. ker., Baross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni, készülsége kiténő és egy emberéleten át kitart. 1907-ben 50,000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésekre való reflektáláskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetésekingyen

BUDAPEST

VIII., József-utca 14. sz. 10-52

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kíspesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kitérőnek bizonyultak.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Irodakabátok ○ ○ ○ ○
Raktárköpenyegek ○ ○
Mindennemű indigókék

munkásöltönyök

minden szakmának

GOLDFARB MANÓ

speciálista.

Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 23. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 13-52

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Műszaki és egyéb nyomtatványok.

(Az árak 100 ívenként értendők.)

I. Építési nyomtatványok.

Rsz. 103.	Előméret	K 3 ^{.-}
» 94.	Költségvetés (építési) belív	„ 3 ^{.-}
» 95.	» „ külv	„ 3 ^{.-}
» 199.	D) Munkabérek és anyagárak jegyzéke külv	„ 3 ^{.-}
» 200.	Ugyanaz belív	„ 3 ^{.-}
» 201.	E) Árelemzés (építési) belív	„ 3 ^{.-}
» 202.	» „ külv	„ 3 ^{.-}
» 203.	Építési gazdálkodási kimutatás	„ 3 ^{.-}
	Némethy, Építési tanácsadó, 2 kötetb.	K 20 ^{.-}
	Sobó, Középitészet, 2 kötetben	„ 32 ^{.-}

II. Bányamérési nyomtatványok.

» 102.	A bányamérés tökéletes jegyzéke	K 3 ^{.-}
» 174.	Háromszögoldalok számítása, 2 db egy íven	„ 5 ^{.-}
» 175.	Kompaszmérés jegyzőkönyve	„ 3 ^{.-}
» 176.	Szintezés jegyzőkönyve	„ 3 ^{.-}
» 179.	Szögmérés a sorozati mérismód szerint, 2 drb egy íven	„ 5 ^{.-}
» 188.	Egyszerű szögmérés	„ 5 ^{.-}

III. Egyéb nyomtatványok.

» 178.	Bérczédula bányamunkások részére, 4 drb egy íven	„ 2 ^{.-}
» 197.	Fizetési nyugta állami tisztviselők részére, 2 drb egy íven	„ 3 ^{.-}

Mint oly töltőtollat, mely aránylag nem nagy ára mellett mégis minden igényt kielégít, igen ajánlhatjuk a

== „Red Dwarf“ töltőtollat. ==

Egyet se adtak vissza — tehát jó! Ára 7 korona.

: : : Kitűnő és tartós könyvkötészeti munkák hivatalok részére. : : :

Richter-, Riefler-, Gisy- és Kern-féle rajzeszközök eredeti gyári áron.

Minden nyelvű szakkönyvek beszerzése ered. botti áron.

Joerges Ágost özv. és fia

könyv- és papírkereskedése, könyvkiadóhivatala és könyvnyomdája

Selmeczbányán.

FUCHS SÁNDOR

épület- és műlakatos-mester

Budapest, VII., Kisdiófa-utcza 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszrácsozatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villanszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

6-52

Bányapénztári, számvevősegi teendőkben járatos, törzskönyvek vezetésében gyakorlott, anyag- és élelemtár-kezelést értő, vastag- és vékony-széntelepek fejtésében több évi prakszissal rendelkező, tüzméntési munkálatokban verzált, bányaiskolát végzett, középkorú egyén, tudásának és gyakorlatának megfelelő állást keres. Jelenleg is csak családi okokból akarja mostani felmondatlan állását változtatni. Szíves tudakozódásokra „358. B.” jeligére való hivatkozás esetén, készséggel válaszol a szerkesztőség.

3-4

Bányaiskolát végzett, a szénbánya-művelésben gyakorlattal bíró fiatal **aknász**, felmondatlan állását változtatni óhajtja. Szíves tudakozásokra „383. P.” jeligére való hivatkozással, címét megadja a szerkesztőség.

3-4

Egy nagyobb horvátországi szénbányához két megbízható, gyakorlott **aknász** kerestetik, szorgalmas és józan magaviseletű egyének jól fizettetnek. Pályázatok fizetési igények, nyelvismeret megjelölése és pálya leirással „Banovina” címre p. Kraljevčani Horvátországba intézendők.

3-3

Pályázat.

8349/I. 910. sz. *Ércmosómestert keresünk*, ki bányaiskolát végzett. érczeknek lökő- és forgó-szérekben való feldolgozásában teljes jártassággal és önállóan dolgozni bír és katonai kötelezettségének már eleget tett.

A pályázatok iskolai és szolgálati bizonyítványokkal, illetve azok másolataival, valamint egy a pályázó testi épségét igazoló orvosi bizonyítvánnyal szerelendők fel és annak felemlítésével, hogy pályázó jelenleg mily javadalmazással bír, esetleges alkalmaztatásánál mily fizetési igényeket támaszt, mily nyelveket beszél és ír, és nős-e vagy nőtlen, „*A szabadalmazott osztrák-magyar államvasút-társaság bányafelügyelősége Anina (Krassó-Szörény megye)*” címre küldendők.

*Szabadalmazott osztrák-magyar állam
vasút-társaság magyar bányái, hutái
és uradalmainak igazgatósága.*

4—4

Előfizetőink

számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz.* alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejáratu, szépen burtozott szobákat lehet ott bérelni. A „*Jó szerencsét*” minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet, világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkeztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilapot, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponként 3000 példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 koronáért rendelhetik meg.* Az előfizetési pénzek az „*Egyetértés*” politikai napilap, kiadóhivatalához, *Budapest, VI., Eötvös utca 32.*, postautalványon küldendők be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.